

ДЭЭДИ ДЕҢНЕЛГЕ УЖУРАЖЫШКЫН

[illegible]

гаарлаар болгаш кызырар дутайында совет-америкер керэ 15 чыл дугузунда күштүр болур, бир эвес өскө дугузуржуга-биле оюн сөөлүндө ону сулуvas болза, керээни дараазында беш чыл хуу-саалыг кылдыр узайдыр.

Совет-америкер керэ болу-нун укур-дугузунын тала-зы-биле эне не белик үнелдиге да болза, стратегти шаап халдаарынын боо-чөп-сектерин узууткаарынын чүг-лө эгези болуп турарын, бо углашкыныга акылдык улам-чылаарынын эргөжөк чүгү-лэзин ийи талалар онзалап темдигээн.

Стратегти шаап хал-даарынын боо-чөп-сектерин кызырарлаар болза кызы-паа-тхайдыг болза-мавик

көргөтө ат салырының эсу-лалыгын М. С. Горбачев бол-гаш Дж. Буш чүгө чүтаа-лааннар.

ССРЭ-ниң болгаш АКШ-тын президентиеринин ка-ды кылган парлагла кон-ференциязы база ол хун болган.

АКШ-тын Президентиэ Джордж Буштуң болгаш оң кадайы Барбара Бушту Москвага үш хун үргүчү-лэзи аян-чоруту доозалган сөөлүндө олар дүүн, август 1-де совет найысыллаалы Украинаның найысылалы Киевке чорупкан. Оларын үздүниин байырлагдыг эсуулары Шереметьево аэро-портуна болган.

(СЭТА)

Эрия Катаяйя 1943 чылда төрттүнгөн, баньянколе ймакты (Уганданын мурнуу-барыын чүгү) төлөзү, рөстөтат чүдүлгелги, юрист эртемниг. Дар-эс.Саламга университет дооскан, ол алаа Уганданын амгы президенти И. Мусевени-биле бир үдө өөренип турган. 70 чылдарда, даштыкка эмиграцияга тургаш (Зам., Яма., Танзания), И. Аминия б-ү-чүрүмүгга уду демилге кижирип турган. Удурданышыкчынын национал шимчөшкенини (УНШ) болгаш оон шериг бадүвүн депкейлиг үндөзилекчилерини бирозы. Шимчөшкени, или политиктиг концепциязын ачылдап кылгырыгдуг салышкыныны киирген. Хамааты дайынынн үдөгү (1981-1986 ч. ч.) М. Оботениг б-ү-чүрүмүнү шериглеринге уду дайыкчы хөдөилешкинерге киришкен. Эрге-чагыргага УНШ келген соонда Э. Катаяйя президент И. Мусевениниг деткимчези-биле Уганданын политиктиг болгаш күрүгү эрге-чагыргазынын дээди удуртудгазынга кол черлерини бирозына, эзел берген. Ол президент чанында Политиктиг консультативтиг комитетти баштап турар, шеригни дээди командирлыгын кекижүг. Премьер-министрия бирги ораалчыга кижиле болгаш, ол министрлер кабинетини ачылгына чийтпирлиг салдарны чедирип турар. 1991 чылдын январьдан эгелээш УНШ-ны Политиктиг национал комиссарынын албан-дуузалын ээлеп, шимчөшкенини Секретариатынын ажылын удуртуп турар, ол ында политиктиг ачыл-чорудугга, массалыг мобилизацияга болгаш информацияны харыылап турар.

Үзел-боданын талазы-биле—национал-патриотчу угландышкынын талаалакчы. Кадык эртем-билигити, ССРЭ-ния, социалисттиг чурттарын, национал-хосталгаыг шимчөшкенини дуржулгазын өөренип турган.

Өг-бүмелиг. 4 ажы-төдүг.

1986 чылда П. Мусевенин болгаш М. С. Горбачёвтар азырагыа хукук байыр чедирген бижиктерин согушкан УНШ-ны ороан.

Угарыга, Уругрулашчы-кимия национал төдөлүмчиги дарагыа Мороз К. И. жип көөрү. Делегацияны чылыы-биле уткуп, хүлэни алган. УНШ-нын даргазы И. Мусевени-биле болгаш УНШ-нын чурттуз чөваанын эске даа тээм узартуучуларына исураалар чугалажымшыкты нары кылган.

КОММУНИСТЕРНИН БОДАЛДАРЫ, САНАЛДАРЫ

РСФСР-нин Президентин Б. Н. Ельцин бо чылдын июль 20-де «РСФСР-нин күрүне органдарында, албап черлеринде болган организациаларында политиктиктин партияларын болган хей-ниинияны массалык шимчээш-киннерини организациалар структураларында ажил-чорудугаыи соксадыр дугайында» Чарлык үндүргөн. Чарлык-биле холбоштур СЭКП Топ Комитети, СЭКП Топ Комитетинин Политбюроу, СЭКП-ия Топ Контроль Комиссиясы, РСФСР-ия Компартиязынын ТК-зында Политбюроу болган ТКК-зында Президиуму меделест-тер кылган. Ол чутуга документтер Россия Федерациязынын Президентинин, үндүргөн Чарлыкны бургу чаап, РСФСР-ини хамааттарынын Конституцияга бугаар эрлерин казын, коюлдулары хажыткамын, сайырал ора демократияга уагт согутуу бергенин айткан, алаа эрге-хойлуу бугаар үнелдиз бээрин, ону күш чок болдуларын шыгыны негез.

Тыянык коммунистер ол меделестерин бир эг-сет-килдиз чүдүдүгүн дептик турар. Бо хүнерде респу-бликанын партия организациаларынын хурдалары эржи турар. Мыда РСФСР-ини Президентинин Чарлыкны коммунистерини хамаарыганын дугайында чутуа-лаш турар.

Кымылдын эмнеге албан черлеринде чеди партия ор-ганизацияны бар, мыда 126 коммунист бектаап турар. Оларын толмакчилеринин хуралы, бургуу хүн Поли-тикти чырылышынын ба-жыныга болуп эркен, Россия Федерациязынын Президентинин үндүргөн Чарлыкны намыскалдын эмнеге албан черлеринде коммунистерини хамаары-галыгы дугайында айты-рыгы орта чутуагашкан.

РСФСР-ия Компартиязы-нын Кызыл хоормуну секретары В. В. Оскал-оол анал илетке кылган. РСФСР-ини күрүне органи-зацияны албан черлеринде болган организациаларында политиктиктин партияларын болган хей-ниинияны массалык шимчээш-киннерини организациалар структураларында ажил-чорудугаыи соксадыр дугайында Россия Федерациязынын Президи-тинин Чарлыкны мод уткамын чыгылганга та-ныштырган. Бо Чарлыктын алаа уткамын коммунистер-ге, ажылы чонга билдин, гири-биле тайылырлап, та-ныштырыныны чутулазын демдегез. Чүте дээрге чамдык коммунистер Чар-лыкта айткан чүдүдери аки хандыр сайтыры бил-бездиз болдуу партияны тургузун чидирип, ынай, бээр чыгылып турар та-зырыгала бар. Ону болду-руу-биле партия кежигүнү бургу болуу партияны басыгы тургузун ээлзи тур-лары амгы үеде кол айт-ры болуп турар.

Хоорайла 173 партия эге организациаларын үженин-ге партия хурдаларын ор-тук. Орта оутурушкан ком-мунистер РСФСР-ини Пре-зидентиин Чарлыкны айткан хемчегтерге уур-дашкан, ону күш чок бол-дуларын негез. Хей эвес, сан-гы партия кежигүнери ону тектези. 5 партия ор-ганизацияны деискар айы-биле партия организациа-рын тургузарын санадаан. Партия эге организациа-ларыны 65 хуузу далаш шиптирлер хулаап алырын таарыма чок деп санаан, моон сонгаар байдалды өөренип көрүп турган, ав-туп айда чогуур түнелди үндүрерин дугурушкан. Ты-зааны Курбанкында пар-

тия эге организациаы бо-дуну ажил-чорудугаыи соксаткан. Орта 7 комму-нист бектаап турган, банк эргеленини начальниги В. А. Бадулин баштаар олар партиядан үнгөн.

Республика эмнедегизде партия эге организациа-нын секретары В. А. Ве-рещинин санал берген, Пре-зидентиин Чарлыкны ком-мунистер удуулашкан, ону күш чок болдуларын негез турарын далашкан. Чарлык чүдүгү болуп бе, азы ону күш чок кылып кааптары амгылында билдимес бол-галда, ындай-мындай шип-тир хулаап алыры болуу-мас, мынчанга далашкан болбойн чутуагашкан. Партия эге организациаларын эм-неге албан черлеринде ылап-ла бурун кагалап арттарынын ол айткан, оларны каттыштырган, ча-гысы партия организациа-ны тургузары ажил-чоруду-га таарымчалык тайыл, бээрла. Партия хоормуну хевээр арттырган, ону бүгү тала-биле дептик, дуаала-рын чутуага көргөн.

Ууругар эмнедегизде, ту-беркулаа ууур диспансер-де, чутуага ууур станицада партия эге организациа-ларын секретары С. К. Базыр-оол, Л. Ш. Оюн, А. П. Ковалев олар сж алаш, Чарлык коммунистер таарымчалык, партия ор-ганизациаларын хевээр арт-тырып күжөйлөп илерди-тир партия чутуагашкан, топчү-жөн партия организациа-ны тургузар дугайында сана-ды тектеди. Республиканын кадык кагалап министр-ини оракачызы О. К. Он-дар санал берген эштери дептик, каттышкан, партия организациаларын тургускан, ону эки ажилдаарына таарымчалык байдалды тургу-зар талазы-биле сүмезин кириген.

СЭКП ТК-нын кежигүнү, РСФСР-ини Компартиязы-нын республика комитети-нин бири секретары Г. Ч. Ширкин хуралга олу-рушкан болган чүве чутуа-лаан.

Россия Федерациязынын Президентинин Чарлыкны кол уткамын, ол кан-дыг угуланышынын бо-луп турарын бистин рес-публиканын коммунистер ошол билип, алаа чогуур

үнелди берит турарын ол демдегез. Чарлык болза СЭКП-ини ажил-чоруду-газына ууур, РСФСР-ини хамааттарынын Конститу-цияда айткан аргелени-ни чүрүшкө, юридикти үнелди чок болган дүрү-хуулу дүшүшкө болуп ту-рарын хуралын киржи-чиргенин тайылдырлаан.

РСФСР-ини Президентини, анын Чарлыкны холбош-тур СЭКП ТК-ны, СЭКП ТК-нын Политбюроу, РСФСР-ия Компартиязы-нын ТК-зынын Политбюро-у болган ТКК-ны Президи-уму меделестерини ху-лаап алган. Бо партияны чутуага документтерде Чар-лыкка шын үнелдиз берип, ол СЭКП-ге болган ажил-чыны чога ууур дээрин айткан, топчүгү болган шылмакык болуп, ак-сеткилдиг болган кызык-мак ажилдаарын уламчыла-рын чөтү партия органи-зациаларын болган комму-нистерини кылгырган.

Тыаала 13 муи ажил-коммунист бар. Олар СЭКП ТК-нын болган РСФСР-ия Компартиязынын ТК-зы-нын ажил-чорудугаыи, Чарлыкка хамаарыштар ме-делестерде айткан пар-тияны тургузун чүдүдүгү-нү дептик, алаа бир ап-сеткилдиг каттыжык ту-рарын бири секретарь он-аалап демдегез.

Политиктиктин партияларын болган хей-ниинияны массалык шимчээш-киннерини организациаларын структураларын ажилын сокса-дыр дугайында Россия Фе-дерациязынын Президенти-ни В. Н. Ельцинин Чар-лыкны Тыянык коммуни-стер болган партиянын рес-публика комитети хулаап албаа, ону амгылыгала бот-тандырбас дугайында ту-рушту ээлеп турарын Г. Ч. Ширкин чутуагаш-кан. Чүте дээрге ол СЭКП-ни, РСФСР-ини Компартиязы-нын ажил-чорудугаыи, чо-чунга ууур уланган болуп турар, ол дугайында ме-делестерде, коммунистерини саналдарына толдартып айткан. Ынчанга олар ону күш чок болдуларын чогуу-биле негез турар. Коммунистерини ол сана-ларынга, бодааларына кат-тыжып, дептик турарын чутуагашкан.

Партия организациа-ларын ролон беджиринге, ажил-чорудугаыи чаар-тып сайырагалажыдарын, коммунистерини ал-дарыны хадиринге, эс харысал-газын удаттырырында ха-маарышкан болган эконо-миканы хажыжудерини ай-тырыларында, ол доктаа-ган.

Партия хуралы РСФСР-ини Президентинин Чар-лыкны детинейин турар ду-гайында шиптирини хулаап алган. Эмнеге албан чер-леринде партия эге органи-зациалары эржи хевээр ажилдаар, боттарыны ажил-чорудугаыи ажи-дерини толдартып хемчег-терин алырын дугурушкан.

Тааы.оол ХЕРТЕК.

«Амгы байдал болган хоорайны партия организациаларын сорулгалары-ны дугайында» деп илет-кедм РСФСР-ини Компар-тиязынын Кызыл хоор-муну бири секретары В. Г. Вальков пленумга кыл-гаш, бистини нийтиледиз болган партияда байдалга хань партияны анализди кылган. Партия дугайында чүтү билзе чогуура? Пар-тия мөргүлдүлөр, каууу бе? Азы боттут политикти күш бе? Чүртте республи-када, коллектив бургунде байдалды быжылаарынга ол селдарын мединип шы-даар бе? Бо айтырылар «Х Улуг хурал» совхозун партия комитетинге база учурта турар коммунистер-ге долзуу-биле хамааржыр.

Бистин совхозта партия эге организациаларын коммунистерини партияны тургузун быжыг, СЭКП-ини шиптир болган даштык политиканын бургу-биле дептик, партиянын шипти-рлерин амгылыгала бот-тандыр даш ажилдап турар. Совхозта комму-нистерини нийти хура-лында партияны ал-дарыны меделестерде — партия эге ор-ганизациаларын, мыда бак-таап турар коммунистерини ал-дарыны дээр дээр айт-тырла доктап, хуралга ба-дылааны программа биле ажилдап турар.

Кандыг-даа айтышкын манай орбайм партия эге организациа бургу бот-идекейлиг ажилдаарын, хуралдын доктаамал эр-тирин, коммунистерде даалдаларын бээрин, ону күжөлдөзүн чөп алырын, өскө-даа организациа бол-гаш идеолотуг ажилдарын илекейжидеринге ула-гаш хемчегтерин чөп алы-рын бири чергенин айт-тыры кылдыр көр. Партия ажил-агы айтырыларында киришсе, чүте идеология азы суртал ажил кылдыр уурутулган шипт ууур-мын. Ылангы совхозтарга ажил-агы харылаанса, ки-жигерини амгылыгала хемчегтер билзе, сонга айттырылар шиптирлесе, бот-тырып корум-чүрүм дош-турушпа партия комитети-нин херо чок деп санап турар бис. Партияны ор-ганизациа стилдин болган арга-методтарын эе-ле тургузар, партияны илти-ки амгылыгала чаартып, идеология ажилын экижир-лер, социал-экономикти хажыжудерини сорулгаларын шиптирлээринге, партия эге организациаларын дай-ынчы арга-шимезин, рол-лон, коммунистерини ха-мысалгазын, ал-дарыны беджир дээр партия по-мани ээлеп азы ажил-манын кылып чорудуп ту-рар.

Чех партия эге органи-зациаларын секретарыны база парток кежигү-нери билзе сүмелешке, не-деленин хүнеринде ажил-манын эде көргөн. Поне-дельник — Советтер ажил-дакчылар, хей-ниини ор-ганизациаларын ууру-тукчулары база совхозта-ал чок специалистер-биле планерка эрткирер хүн. Эрткин негелде кылган ажилдарын түнүзшө, чаа негелде кылдыр ажилдарын дугуружуп турар. Вторник — хей-ниини организа-

цияларын, школага, эм-неге, ясли-салка, магазин-де болган оон-даа эске организациаларга баар. Ай-лык 2-ги, 4-чү вторникте-рин — деискарэе политик-ти болган экономикти «реалде хүнери. Сред-а Советтер болган Депутат-тур бөлүктери база херэ-женер чөвүдө-биле ажил хүнү. Четверте — комсо-мол эге организациаы база аныктар-биле ажил. Пятницада — совхозтук профивиле комитети-биле малчынарже база Оутук-Даш сүт-бараан фермазын-га ажил чорудар. Суббо-та — хулаап алышкын хү-нү, документтер-биле ажил. Айда бир уаа чех партия эге организациа-ларын секретарынын семинарын эрткирер. Ийн ай болган-ла бир катан, айны 10-нун хүнүндө парток хуралын эрткирер турар бис. Совхозта чеди чех партия организациа-ны бар. Учурта тозан ажил коммунист бектаап турар. Оларын 65 хуузу будурул-геле хаара туттуган. Сов-хозта коммунистерини хей нуруузу онаашкан ажилын болган партияны даалталарын ак сеткилдиг күжөйлөп турарлар.

Ленинни партиянын ат-даларын, оон ролон улам беджир дээр эки ажил-даар, быжыг сатыла-чу-румжуп болуп деп санап турар бис. Башкылар Я. Я. Шанна, Э. К. Денезмаа, малчынар А. Б. Содуна, В. Д. Байкара, М. Б. Хурбе олардан улаар ал, А. В. Денезмаа, А. Б. Тас-оол, К. Д. Дарган-оол олар эки көргүзүлгө чөп алы-гаш алганар. Чолаачылар Игорь Чидум, Херид-оол Хоаалы, Селип-оол Байка-ра, Сергей Херид-оол айна-ларга Уастер-чиктект ажилдап турар. Олардан чыла калбай, анык чола-чылар Юли Дүрбүлек, Чи-мий-оол Байкара, Петр Найжар, Владимир Серен кызыкмак ажилдап турар.

МТМ эргелекчи, партия комитетини кежигүнү Вла-димир Чарт-оол мол иже-нер Александр Кыргыс, та-раж эргелекчи Борис Сероа автопарктын болган МТМ-ини ажилын шыг удуруш, чехиканын шыг ажилдашкан, чолаачылар болган трактористтер ара-алыа корум-чүрүм шыг-тырыткан. Оларын ажил-дап ал турар шалын өскө-н.

СЭКП-ге 50 чыл болган Чамзырын Монгуш, партия-ны хоочунары Шолбай Монгуш, Мария Уйнукай, Чанчымаа Шакар-оол, Роза Кенден ам-даа сов-

хуузу хажыжудеринге база кижидилте ажилынга илекейлиг кижип турар-лар. Коммунист Семс-оол Болдук баштаан сантехник-тер Алексей Душун-оол, Биче-оол Кызыл-оол Оутук-Даш СБФ-ге бедүн мал чөм белектер чехти кышты соотууда кыска хуусаада ажилдагы кириген. Берге кышты эрткиреринге, сүт бүдүрүлгенин арбылдарын-га бо чех ууур ролду ой-наан. Чугаа-сооттан ажил-херекче шилчиринин бир чижээ бо-лур. Совхоз эр-кен чылын мал ажилынга продуктуларын бүдүр-гүн алып болган саарыч планерин ачыр боттан-дырган. Чүс хойта онаш-тыр 67 хураган алган бис. Моон алгаш көргө, бистин канчаар ажилдаанын ил-ден-ди. Малчынарын ажилдаарында, чуртта-рында таарымчалыг бай-далар тургустуулаан. Авто-матизирини үргүлү кел-се, бараан ассортментини алы. Почта оодалап көзү турар. Ынчалза-даа партия комитети болган совхозтук дирекцияны хемчегтерин ап чорудуп турар.

Бо чылап чаа шү кыш-тагы, 6 бажыны тудар. Уш кыштагынын капитал-септелгенин кылдыр. Ферма-га кой аал чурттаар бир бажыны, он оуттуту чү-нур-бажыны, бир иже-кажаанын эде кылды. Сов-хоз төлөнгө беш чурттага бажыны, хеп чурт чери, МТМ-ни туудуп доозар. 1991 чылда 1 млн. 783 муи рубулын туудун ажилга-га кирип. Прораб Григорий Аняй-оол тууду ажилын элги хандуп келгенин демдегелесе арга чок.

Коммунистер Залим Стар-оол, Анатолий Биче-оол баштаан мал чөм белек-тер эвенно Ак-Чырага 250 тонна хыргыштын белек-тер. Артем Дүрбүлекти удурутула-биле беш ки-жилит аныктар эвенно совхозтун тараа, смен та-раан шолдерин камгала-ры-биле уулу ажилды бо хүнерде уламчылап турар.

Совхозтун ишчилери аренада керекти иштере-ди, рынок экономиказын-че шилчирини белекте-рин чорудуп турар. Сов-хозтун ажил-ишчилери бири чартык чылда онку болган төвө дугула 961 муи рубула, күнүгө эде ду-жагаш, 547.800 рубула, сүт бүдүргөш, 128 муи ру-була — шиптү 1 млн. 637 муи рубула орулганы алган. Ам хожоус дүтүн дукаар бис. Мында бистин совхоз-тук коммунистерини кири-ген уулу-хуузу уулу. Бис-

КОММУНИСТИН ТУРУЖУ

АМЫДЫРАЛ, АЖЫЛ-ИШ БАДЫТКАП ТУРАР

тияларын, школага, эм-неге, ясли-салка, магазин-де болган оон-даа эске организациаларга баар. Ай-лык 2-ги, 4-чү вторникте-рин — деискарэе политик-ти болган экономикти «реалде хүнери. Сред-а Советтер болган Депутат-тур бөлүктери база херэ-женер чөвүдө-биле ажил хүнү. Четверте — комсо-мол эге организациаы база аныктар-биле ажил. Пятницада — совхозтук профивиле комитети-биле малчынарже база Оутук-Даш сүт-бараан фермазын-га ажил чорудар. Суббо-та — хулаап алышкын хү-нү, документтер-биле ажил. Айда бир уаа чех партия эге организациа-ларын секретарынын семинарын эрткирер. Ийн ай болган-ла бир катан, айны 10-нун хүнүндө парток хуралын эрткирер турар бис. Совхозта чеди чех партия организациа-ны бар. Учурта тозан ажил коммунист бектаап турар. Оларын 65 хуузу будурул-геле хаара туттуган. Сов-хозта коммунистерини хей нуруузу онаашкан ажилын болган партияны даалталарын ак сеткилдиг күжөйлөп турарлар.

Ленинни партиянын ат-даларын, оон ролон улам беджир дээр эки ажил-даар, быжыг сатыла-чу-румжуп болуп деп санап турар бис. Башкылар Я. Я. Шанна, Э. К. Денезмаа, малчынар А. Б. Содуна, В. Д. Байкара, М. Б. Хурбе олардан улаар ал, А. В. Денезмаа, А. Б. Тас-оол, К. Д. Дарган-оол олар эки көргүзүлгө чөп алы-гаш алганар. Чолаачылар Игорь Чидум, Херид-оол Хоаалы, Селип-оол Байка-ра, Сергей Херид-оол айна-ларга Уастер-чиктект ажилдап турар. Олардан чыла калбай, анык чола-чылар Юли Дүрбүлек, Чи-мий-оол Байкара, Петр Найжар, Владимир Серен кызыкмак ажилдап турар.

МТМ эргелекчи, партия комитетини кежигүнү Вла-димир Чарт-оол мол иже-нер Александр Кыргыс, та-раж эргелекчи Борис Сероа автопарктын болган МТМ-ини ажилын шыг удуруш, чехиканын шыг ажилдашкан, чолаачылар болган трактористтер ара-алыа корум-чүрүм шыг-тырыткан. Оларын ажил-дап ал турар шалын өскө-н.

СЭКП-ге 50 чыл болган Чамзырын Монгуш, партия-ны хоочунары Шолбай Монгуш, Мария Уйнукай, Чанчымаа Шакар-оол, Роза Кенден ам-даа сов-

хуузу хажыжудеринге база кижидилте ажилынга илекейлиг кижип турар-лар. Коммунист Семс-оол Болдук баштаан сантехник-тер Алексей Душун-оол, Биче-оол Кызыл-оол Оутук-Даш СБФ-ге бедүн мал чөм белектер чехти кышты соотууда кыска хуусаада ажилдагы кириген. Берге кышты эрткиреринге, сүт бүдүрүлгенин арбылдарын-га бо чех ууур ролду ой-наан. Чугаа-сооттан ажил-херекче шилчиринин бир чижээ бо-лур. Совхоз эр-кен чылын мал ажилынга продуктуларын бүдүр-гүн алып болган саарыч планерин ачыр боттан-дырган. Чүс хойта онаш-тыр 67 хураган алган бис. Моон алгаш көргө, бистин канчаар ажилдаанын ил-ден-ди. Малчынарын ажилдаарында, чуртта-рында таарымчалыг бай-далар тургустуулаан. Авто-матизирини үргүлү кел-се, бараан ассортментини алы. Почта оодалап көзү турар. Ынчалза-даа партия комитети болган совхозтук дирекцияны хемчегтерин ап чорудуп турар.

Бо чылап чаа шү кыш-тагы, 6 бажыны тудар. Уш кыштагынын капитал-септелгенин кылдыр. Ферма-га кой аал чурттаар бир бажыны, он оуттуту чү-нур-бажыны, бир иже-кажаанын эде кылды. Сов-хоз төлөнгө беш чурттага бажыны, хеп чурт чери, МТМ-ни туудуп доозар. 1991 чылда 1 млн. 783 муи рубулын туудун ажилга-га кирип. Прораб Григорий Аняй-оол тууду ажилын элги хандуп келгенин демдегелесе арга чок.

Коммунистер Залим Стар-оол, Анатолий Биче-оол баштаан мал чөм белек-тер эвенно Ак-Чырага 250 тонна хыргыштын белек-тер. Артем Дүрбүлекти удурутула-биле беш ки-жилит аныктар эвенно совхозтун тараа, смен та-раан шолдерин камгала-ры-биле уулу ажилды бо хүнерде уламчылап турар.

Совхозтун ишчилери аренада керекти иштере-ди, рынок экономиказын-че шилчирини белекте-рин чорудуп турар. Сов-хозтун ажил-ишчилери бири чартык чылда онку болган төвө дугула 961 муи рубула, күнүгө эде ду-жагаш, 547.800 рубула, сүт бүдүргөш, 128 муи ру-була — шиптү 1 млн. 637 муи рубула орулганы алган. Ам хожоус дүтүн дукаар бис. Мында бистин совхоз-тук коммунистерини кири-ген уулу-хуузу уулу. Бис-

тияларын, школага, эм-неге, ясли-салка, магазин-де болган оон-даа эске организациаларга баар. Ай-лык 2-ги, 4-чү вторникте-рин — деискарэе политик-ти болган экономикти «реалде хүнери. Сред-а Советтер болган Депутат-тур бөлүктери база херэ-женер чөвүдө-биле ажил хүнү. Четверте — комсо-мол эге организациаы база аныктар-биле ажил. Пятницада — совхозтук профивиле комитети-биле малчынарже база Оутук-Даш сүт-бараан фермазын-га ажил чорудар. Суббо-та — хулаап алышкын хү-нү, документтер-биле ажил. Айда бир уаа чех партия эге организациа-ларын секретарынын семинарын эрткирер. Ийн ай болган-ла бир катан, айны 10-нун хүнүндө парток хуралын эрткирер турар бис. Совхозта чеди чех партия организациа-ны бар. Учурта тозан ажил коммунист бектаап турар. Оларын 65 хуузу будурул-геле хаара туттуган. Сов-хозта коммунистерини хей нуруузу онаашкан ажилын болган партияны даалталарын ак сеткилдиг күжөйлөп турарлар.

Бо чылап чаа шү кыш-тагы, 6 бажыны тудар. Уш кыштагынын капитал-септелгенин кылдыр. Ферма-га кой аал чурттаар бир бажыны, он оуттуту чү-нур-бажыны, бир иже-кажаанын эде кылды. Сов-хоз төлөнгө беш чурттага бажыны, хеп чурт чери, МТМ-ни туудуп доозар. 1991 чылда 1 млн. 783 муи рубулын туудун ажилга-га кирип. Прораб Григорий Аняй-оол тууду ажилын элги хандуп келгенин демдегелесе арга чок.

тияларын, школага, эм-неге, ясли-салка, магазин-де болган оон-даа эске организациаларга баар. Ай-лык 2-ги, 4-чү вторникте-рин — деискарэе политик-ти болган экономикти «реалде хүнери. Сред-а Советтер болган Депутат-тур бөлүктери база херэ-женер чөвүдө-биле ажил хүнү. Четверте — комсо-мол эге организациаы база аныктар-биле ажил. Пятницада — совхозтук профивиле комитети-биле малчынарже база Оутук-Даш сүт-бараан фермазын-га ажил чорудар. Суббо-та — хулаап алышкын хү-нү, документтер-биле ажил. Айда бир уаа чех партия эге организациа-ларын секретарынын семинарын эрткирер. Ийн ай болган-ла бир катан, айны 10-нун хүнүндө парток хуралын эрткирер турар бис. Совхозта чеди чех партия организациа-ны бар. Учурта тозан ажил коммунист бектаап турар. Оларын 65 хуузу будурул-геле хаара туттуган. Сов-хозта коммунистерини хей нуруузу онаашкан ажилын болган партияны даалталарын ак сеткилдиг күжөйлөп турарлар.

Ленинни партиянын ат-даларын, оон ролон улам беджир дээр эки ажил-даар, быжыг сатыла-чу-румжуп болуп деп санап турар бис. Башкылар Я. Я. Шанна, Э. К. Денезмаа, малчынар А. Б. Содуна, В. Д. Байкара, М. Б. Хурбе олардан улаар ал, А. В. Денезмаа, А. Б. Тас-оол, К. Д. Дарган-оол олар эки көргүзүлгө чөп алы-гаш алганар. Чолаачылар Игорь Чидум, Херид-оол Хоаалы, Селип-оол Байка-ра, Сергей Херид-оол айна-ларга Уастер-чиктект ажилдап турар. Олардан чыла калбай, анык чола-чылар Юли Дүрбүлек, Чи-мий-оол Байкара, Петр Найжар, Владимир Серен кызыкмак ажилдап турар.

МТМ эргелекчи, партия комитетини кежигүнү Вла-димир Чарт-оол мол иже-нер Александр Кыргыс, та-раж эргелекчи Борис Сероа автопарктын болган МТМ-ини ажилын шыг удуруш, чехиканын шыг ажилдашкан, чолаачылар болган трактористтер ара-алыа корум-чүрүм шыг-тырыткан. Оларын ажил-дап ал турар шалын өскө-н.

СЭКП-ге 50 чыл болган Чамзырын Монгуш, партия-ны хоочунары Шолбай Монгуш, Мария Уйнукай, Чанчымаа Шакар-оол, Роза Кенден ам-даа сов-

хуузу хажыжудеринге база кижидилте ажилынга илекейлиг кижип турар-лар. Коммунист Семс-оол Болдук баштаан сантехник-тер Алексей Душун-оол, Биче-оол Кызыл-оол Оутук-Даш СБФ-ге бедүн мал чөм белектер чехти кышты соотууда кыска хуусаада ажилдагы кириген. Берге кышты эрткиреринге, сүт бүдүрүлгенин арбылдарын-га бо чех ууур ролду ой-наан. Чугаа-сооттан ажил-херекче шилчиринин бир чижээ бо-лур. Совхоз эр-кен чылын мал ажилынга продуктуларын бүдүр-гүн алып болган саарыч планерин ачыр боттан-дырган. Чүс хойта онаш-тыр 67 хураган алган бис. Моон алгаш көргө, бистин канчаар ажилдаанын ил-ден-ди. Малчынарын ажилдаарында, чуртта-рында таарымчалыг бай-далар тургустуулаан. Авто-матизирини үргүлү кел-се, бараан ассортментини алы. Почта оодалап көзү турар. Ынчалза-даа партия комитети болган совхозтук дирекцияны хемчегтерин ап чорудуп турар.

Бо чылап чаа шү кыш-тагы, 6 бажыны тудар. Уш кыштагынын капитал-септелгенин кылдыр. Ферма-га кой аал чурттаар бир бажыны, он оуттуту чү-нур-бажыны, бир иже-кажаанын эде кылды. Сов-хоз төлөнгө беш чурттага бажыны, хеп чурт чери, МТМ-ни туудуп доозар. 1991 чылда 1 млн. 783 муи рубулын туудун ажилга-га кирип. Прораб Григорий Аняй-оол тууду ажилын элги хандуп келгенин демдегелесе арга чок.

Коммунистер Залим Стар-оол, Анатолий Биче-оол баштаан мал чөм белек-тер эвенно Ак-Чырага 250 тонна хыргыштын белек-тер. Артем Дүрбүлекти удурутула-биле беш ки-жилит аныктар эвенно совхозтун тараа, смен та-раан шолдерин камгала-ры-биле уулу ажилды бо хүнерде уламчылап турар.

Совхозтун ишчилери аренада керекти иштере-ди, рынок экономиказын-че шилчирини белекте-рин чорудуп турар. Сов-хозтун ажил-ишчилери бири чартык чылда онку болган төвө дугула 961 муи рубула, күнүгө эде ду-жагаш, 547.800 рубула, сүт бүдүргөш, 128 муи ру-була — шиптү 1 млн. 637 муи рубула орулганы алган. Ам хожоус дүтүн дукаар бис. Мында бистин совхоз-тук коммунистерини кири-ген уулу-хуузу уулу. Бис-

тияларын, школага, эм-неге, ясли-салка, магазин-де болган оон-даа эске организациаларга баар. Ай-лык 2-ги, 4-чү вторникте-рин — деискарэе политик-ти болган экономикти «реалде хүнери. Сред-а Советтер болган Депутат-тур бөлүктери база херэ-женер чөвүдө-биле ажил хүнү. Четверте — комсо-мол эге организациаы база аныктар-биле ажил. Пятницада — совхозтук профивиле комитети-биле малчынарже база Оутук-Даш сүт-бараан фермазын-га ажил чорудар. Суббо-та — хулаап алышкын хү-нү, документтер-биле ажил. Айда бир уаа чех партия эге организациа-ларын секретарынын семинарын эрткирер. Ийн ай болган-ла бир катан, айны 10-нун хүнүндө парток хуралын эрткирер турар бис. Совхозта чеди чех партия организациа-ны бар. Учурта тозан ажил коммунист бектаап турар. Оларын 65 хуузу будурул-геле хаара туттуган. Сов-хозта коммунистерини хей нуруузу онаашкан ажилын болган партияны даалталарын ак сеткилдиг күжөйлөп турарлар.

Бо чылап чаа шү кыш-тагы, 6 бажыны тудар. Уш кыштагынын капитал-септелгенин кылдыр. Ферма-га кой аал чурттаар бир бажыны, он оуттуту чү-нур-бажыны, бир иже-кажаанын эде кылды. Сов-хоз төлөнгө беш чурттага

АЙТЫРЫҢАР,
ХАРЫЛАП БЕРЭЭЛИ

қолданыныя, иструкт
Эльвар ИРИТТИН
рымылан болза:

Силер ол акшаны а
ужуртат силер. Чүте д
е, бот иелер уруу ст
зас, стипендия албай
ар болза, 18 харга ч
студент болза — 15
чедир, бот не лашар райо
соцнал хандылыгына и
зилген 90 рубль, баа
нырына 18 рубль — ш
катышкаш 108 рубль а
ужуртат. Кеп ертээ у
маны лашар квартал са
лаа апырдың, эзелеп
харылаң 18 х
чедир уртларга
аппал ажаллаа турар
риден 70 рубльди тал

ССРС-ниң Минист
Чөвүлдүниң 1990 чы
ноябрь 24-теги доктаа
эбуугар, бот-иелерниң
собиеси апырды 1-ден а
108 рубль чедир ескен.

«Чыраа-Бажи» совхо
уртулары азырап ол
бүдүк иелер олгарга
телевизи турарыны
йылаа хомудалды ре
шияже бижын. Ол ие
ниң хомудалын өврө
күрүп, чулаагашка, о
же РСФСР-ниң Минист
Чөвүлдүниң 1991 чы
май 5-те хүлээп ал
242 дуугартып доктаа
чуртукта би — деп, са
ны, ниитиниң чөмчө
зияти болташ херегел
перациазының ажалла
ларыны профсоюз
комунук дартгаз Э. П.
ДАР профвицелде
республика чөвүлд
парлапта төвүгте ды
кан.

ШЫН _____

[illegible]

патриоттарының база қазыушысының Партияның радиостанциясының даярлануына бауғаар алдымен түпқұрылыс жөніндегі заң шешімдерінің 14 сәуірі мен қыркүйектің 1-ші кезіндегі шешімдеріне сәйкес жайлау-ақпалының бауғаар алып патристик бауғаармен қатар шешімдерінде уауір хатлашынқарыны сәулет жөнінде улам-на күштеділер. Салмауордың қазаан болған патриоттың қоммуналық арасынағы алаулашынқарының үргішпен тұрар. Ол құтаулашынқарының қол рудлазы — құртқа 11 құрт дүруаулағы үргішпен қығын болған 75 муа қығын алаш-тының қорғатқары дайынны қосады.

ПАРИЖ. АҚШ-тың дүруне секретарының дүлаушыны Ричард Солмоукоқта чаа Ассоциация

ЖЕНЕВА. Шаап халдаарынын стратегти көб-чөп-секторин кызыгар дутайыкка көрөзө хамаарыштыр совет-америк чутаалажыш-ындар төс чыл дургузунда үргүдүлчөп келген. Совет-америк көрөни белет-назир боозулган болгаш оон долу бичимчелчн бадыткан.

Төс чыл бурунгар Женевага совет-америк чутаалажышчындар эгелзэн түр-да, көрөни бадытайгы тө-лөвчелчн 59 арындан түр-гүстүлн. Амгы веле орус болгаш англи дымдар кы-рынга белеткан совет-а-ме-

БЕЛГРАД. Бо чыл майдан бээр Югославия улусчу арьмындан кер-теринге уаур чепсектиг даашкындар болгаш өч-чынгезер 126 удаа бо-нон Югославиянын Фе-ративтиг Социалисттиг Республкасынын улусчу на-галал талаа-биле ари-секретариды дыкнаткан. Халдаашкындарын Хор-тиядын иштиги херек-шериглеринге болгаш цыионал гвардиясызгы та-абыдан кылып түрар.

